

ප්‍රතිකර්මය රෝගයට වඩා හයානකද?
ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ් ආණ්ඩුකරණය පිළිබඳ
ආවර්ජනා

සංස්කරණය
ප්‍රදීප් පිරිස්

වර්ගවාදී වසංගත ආණ්ඩුකරණය: ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ් ප්‍රතිචාරය තුළ මුස්ලිම් ප්‍රජාව

සකිනා මොයිනුඩීන්

හැඳින්වීම

“වසංගත වලට හොඹසියානු සංක්‍රාසයෙහි වෛද්‍යමය ප්‍රභේදය නිර්මාණය කිරීමේ හැකියාව පවතී; එනම් සියල්ලන් විසින් සියල්ලන්ට එරෙහිව දියත් කෙරෙන යුද්ධයක්.” (Strong, 1990, p. 258) ‘වසංගත මනෝභාවය’ වශයෙන්ද හැඳින්විය හැකි මෙම මානසිකත්වය තුළින් තත් ආකාරයෙන් පවතින්නා වූ හෝ සිතින් මවාගන්නා ලද තර්ජනයක් මහජන පර්යායට ඇති බවට හැඟීමක් දෙනු ලබයි. කොවිඩ් වසංගත තත්වය තුළ ලංකාවේ මෙම තත්වය පැහැදිලිව දක්නට ලැබුණි. එහිදී රාජ්‍යයේ වර්ගිකත්වය¹ (ethnocratic) ආණ්ඩුකරණ පද්ධතිය (Balasundaram, 2016) විසින් සාධාරණීකරණය කළ නොහැකි අන්දමින් මෙරටේ මුස්ලිම් ජනයා නිරීක්ෂණයට, අපකීර්තියට හා වෙනස්කොට සැලකීම් වලට භාජනය කරන ලදී. වසංගත තත්වයක් තුළ මුල්බැස ගන්නා අතර්කිකත්වය, හිතිය සහ සැකයෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් රෝගයට ගොදුරු වන්නන් මෙන්ම රෝගය පැතිරවීමට විශේෂයෙන් ප්‍රවණතාවක් ඇති බව සැක කරන කණ්ඩායම් ද අපකීර්තියට පත් කිරීම සිදුවේ. මඟ හැරීම, වෙන්කර තැබීම හා පරිභවයෙන් ආරම්භ වියහැකි මෙතුළින්, පුද්ගල හිතිය සමාජීය මට්ටමක සිදුවන

1 ‘වාර්ගිකත්වයක්’ යනු වාර්ගිකත්වය මත පදනම්ව ආණ්ඩුකරණය සිදුකරන පද්ධතියකි. මෙහිදී මැතිවරණ, ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය සහ හදිසි තත්වයන්ට මුහුණ දීම වැනි සියළු ආකාර අවස්ථා වලදී වාර්ගිකත්වය මුල් වේ.

මන්නරකාර දඩයමක් බවට පරිවර්තනය විය හැකිය (ඉහත එම/Ibid, p. 253). ලංකාවේ කොවිඩ් ප්‍රතිචාරය තුළ - එනම් ආශ්‍රිතයින් හඳුනා ගැනීමෙහි සිට කොවිඩ් ආසාදනය වීමෙන් මරණයට පත්වූ මුස්ලිම් දේහ ආදාහනය කිරීම දක්වා - මෙම අන්‍යාකරණය ඉතා බහුල වශයෙන් දක්නට ලැබුණි. ඒ හරහා සෞඛ්‍ය අර්බුදය කළමනාකරණයෙහි ලා ආණ්ඩුවෙහි අසමත්කමෙන් මහජන අවධානය ඉවතට හැරවීමට හැකි වූවාක් මෙන්ම, පටු දේශපාලන වාසි තකා මුස්ලිම් ප්‍රජාවට විරුද්ධව සමාජයේ පැවති ආකල්පයන් වඩාත් තීව්‍ර කිරීමටද හැකිවිය. ඒ අනුව වසංගතය තුළින් ආණ්ඩුවේ වර්ගවැදී සහ ප්‍රජාතන්ත්‍ර-විරෝධී ආණ්ඩුකරණ මාදිලිය කිසිදු ප්‍රතිවිපාකයකින් තොරව ඉදිරියට පවත්වාගෙන අවශ්‍ය පසුබිම සකසා දුන් බව පෙනේ.

මෙම පරිච්ඡේදයෙන් අරමුණු කරන්නේ ආණ්ඩුවේ කොවිඩ් ප්‍රතිචාරය තුළ ගන්නා ලද යම් යම් ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ හරහා රටේ වාර්ගික කණ්ඩායම් තවදුරටත් ධ්‍රැවිකරණය කිරීමත්, ඒ හරහා පවතින අසමානතා වැඩි වර්ධනය කිරීමත් කෙසේ සිදුවූනිද යන්න පිළිබඳ මූලික අවබෝධයක් ලබා දීමයි. විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේන්ද්‍රයේ සමීක්ෂණ ආයතනය වන Social Indicator විසින් සිදුකරන ලද සමීක්ෂණයකින් ලබාගත් දත්ත සහ ගුණාත්මක සාකච්ඡා කිහිපයක් මේ සඳහා පදනම් කරගන්නා ලදී.

වසංගතය සහ මහජන මනස

වසංගත තත්වයේ මුල් කාලය තුළ අවස්ථා කිහිපයකදීම ජනාධිපතිවරයා සහ ඔහුගේ සහකරුවන් විසින් අර්බුදය කළමනාකරණය කරගැනීම පිළිබඳ තමාට ඇති විශ්වාසය සහ ශක්තිය සන්නිවේදනය කළේ එය යුද්ධයකට සමාන කරමිනි. රටේ ප්‍රධාන පෙළේ රූපවාහිනී නාලිකාවක සම්මුඛ සාකච්ඡාවකට සහභාගී වෙමින් යුධ හමුදාපති (සහ ජාතික කොවිඩ් මර්දන මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානයේ අධිපති) ජනරාල් ශචේන්ද්‍ර සිල්වාදා පැවසුවේ ත්‍රස්තවාදය පරාජය කළ ආකාරයටම වසංගතය මර්දනය කිරීමට ජනපති සහ මහජනතාව ත්‍රිවිධ හමුදාව කෙරෙහි විශ්වාසය තබා ඇති බවයි (*Full-Video of Army Commander speaks to Indeewari Amuwatte on battle against COVID-19 @HydePark*, 2020). කොවිඩ් මර්දන වැඩපිළිවෙල සඳහා නායකත්වය දීමට හමුදා නිලධාරීන් අනුයුක්ත කිරීම නිසා මෙම චෛරසය පැරදවිය යුතු සතුරෙක් බවට හැඟීමක් ජනිත විය. එතුළ ආසාදිතයින් ප්‍රමාණය අඩුකර ගැනීමේ ක්‍රමවේදය වශයෙන් විනය භාවිතා කෙරුණි. මෙම ක්‍රියාමාර්ගය අනුගමනය නොකළවුන්, එනම් කොවිඩ්-19 නීති රෙගුලාසි උල්ලංඝනය කළ සහ ආණ්ඩුව ප්‍රශ්න කළ අයවලුන් ප්‍රසිද්ධියේ නින්දාවට පමුණුවන ලදී (*Sri Lanka investigates troops over 'humiliation of Muslims*, 2021). මෙම සෞඛ්‍ය අර්බුදය ජාතික ආරක්ෂාව සම්බන්ධ

ප්‍රශ්නයක් ලෙස සමාජගත කිරීම බලයේ සිටින්නන් විසින් එම ප්‍රශ්නය අයුතු ලෙස භාවිතා කිරීමක් සේ දැක්විය හැකිය. සෞඛ්‍ය සේවයේ මග පෙන්වීම යටතේ සිවිල් ක්‍රියාදාමයක් දියත් කරනු වෙනුවට, කීකරුකම හා දේශප්‍රේමය පිළිබඳ ආධ්‍යානයක් මත පදනම්ව කොවිඩ් අර්බුදය කළමණාකරණය කිරීමට උත්සහ දරනු දක්නට ලැබුණි. එහිදී කීකරුකම විනා කරුණු මත පදනම් වූ දැනුවත්භාවය හෝ, දේශප්‍රේමය විනා එකමුතුකම අවධාරණය නොකිරීම කැපී පෙනෙන කරුණකි.

වසංගත තත්වයන් තුළ සමාජ ඒකාබද්ධතාව සහ එකිනෙකා කෙරෙහි කරුණාව ඇත්තෙන්ම වැඩිවිය හැකි වුවත්, සමාජ විභේදන ඔඩ්දවා යාම තුළින් යම් යම් කණ්ඩායම් බිල්ලට දීම වැනි හානිකර තත්වයන් ඇතිවීමේ ප්‍රවණතාවයන්ද නැත්තේ නොවේ. මෙම දෙවැනි ප්‍රවණතාව සාක්ෂාත්කරණය වූ තත්වයකදී ප්‍රජාව තුළ කැළඹීමක් ඇතිවිය හැකිය (Reicher and Stott, 2020). එවැනි අවස්ථාවකදී අධීක්ෂණය සහ බය ගැන්වීම තුළින් සිවිල් නිදහස කප්පාදු කිරීම, හදිසි තත්වයට යුහුසුළුව පිළිතුරු දීමේ මුඛාවෙන් වගවීම සහ විනිවිදභාවය සම්බන්ධ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රියාවලීන් සහ යාන්ත්‍රණයන් මගහැර යෑම, පැවැත්ම පිළිබඳ තර්ජනයක් එල්ලව ඇති අවස්ථාවක ශක්තිමත් න්‍යායකයෙක් පිටුපස එකතු වීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කිරීම වැනි භාවිතයන් තුළින් ප්‍රජාතන්ත්‍ර-විරෝධී පාලනයක් සාධාරණීකරණය කිරීමට ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ් ප්‍රතිචාරය තුළ උත්සහ දරා ඇති බව පැහැදිලිය. එමඟින් සිදුව ඇත්තේ රෝගය ආසාදනය වන්නන් සම්බන්ධයෙන් කරුණාවෙන් කටයුතු කිරීම වෙනුවට ඉතා සැකයෙන් බැලීමය. මෙම භාවිතය රටේ පවතින කුරිරු වර්ගවාදය හා ඒ මත පදනම් වූ මැතිවරණ ගණනය කිරීම්ද වැඩි වර්ධනය කොට ඇත. මෙම හීතිය ආණ්ඩුව සහ ඔවුන්ට හිතවත් මාධ්‍ය ආයතන මඟින් යොදාගන්නේ මෙම වෙනස්කොට සැලකීම් ආයතනගත කිරීම සඳහාය. මෙහිදී බහුතරයකට තොරතුරු ප්‍රභවයක් වශයෙන් ක්‍රියා කරන මාධ්‍ය ආයතන විශේෂයෙන්ම මුස්ලිම් ප්‍රජාවගේ අයිතීන් කප්පාදු කිරීම සඳහා මෙවලමක් වශයෙන් භාවිතා වුනි.

කොවිඩ් ආසාදනය වීමෙන් මියගිය මුස්ලිම් ජාතිකයන්ගේ අවසාන කටයුතු කිරීමේදී වාරිත්‍රානුකූලව ඔවුන් භූමදානය කිරීමට එරෙහිව පැන නැඟි වර්ගවාදී ආධ්‍යානය ‘එක් රටක් - එක් නීතියක්’ යන සටන් පාඨය නැවත කරළියට ගෙන ඒමට සමත් විය. මෙහිදී මුස්ලිම් ජාතිකයන් කරදරකාරයින් ලෙස සැලකීමේ සහ, ඒ මත පදනම්ව ප්‍රසිද්ධ නින්දාවන්ටත් වෙනස් කොට සැලකීම් වලටත් බඳුන් කිරීමේ භාවිතයක් පැන නැඟුනි. 2019 පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරය මෙම භාවිතයන් සුජාතකරණය කිරීමට යොදාගත් බවද පෙනෙන්නට තිබේ. ‘වසංගතයට එරෙහි යුද්ධයේ’ නොවැළැක්විය හැකි හානිය (collateral damage) බවට මුස්ලිම්වරුන්ගේ ආගම, හර පද්ධතිය සහ සංස්කෘතිය

පත්වන්නේ ඒ අනුවය. මෙම මුස්ලිම් විරෝධයට ජීවය ලැබුණු පූර්ව-වසංගත පසුබිමට කෙටියෙන් අවධානය යොමු කිරීම මෙහිදී ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

පශ්චාත්-යුධ ශ්‍රී ලංකාවේ වර්ගවැදී-ආගම්වැදී ආණ්ඩුකරණය

2009 යුද්ධයේ අවසානයෙන් පසු ලංකා සමාජය තුළ ජයග්‍රාහී හැඟීමක් මෙන්ම (Kumarasinghe, 2016) සිංහල-බෞද්ධ අනන්‍යතාවය රැකගැනීම පිළිබඳ දැඩි අවශ්‍යතාවයක්ද ජනිත විය (*New party aims to safeguard Sinhala identity*, 2016). මුස්ලිම් ප්‍රජාව ආර්ථිකය තුළ ඒකාධිකාරයක් පවත්වාගෙන යන බවට වන මැසිවිල්ල (Kadirgamar, 2013) සහ ඔඩුදුවන ආර්ථික අභියෝග නිසා ජාතිවැදී දේශපාලනික බලවේග වලට නැතිව ගිය සිය ආකර්ෂණය යළි දිනාගැනීමටත්, ප්‍රවණ්ඩත්වයට යළි නැඹුරු වීමටත් අවස්ථාව උදා විය (Zuhair, 2016). දේශපාලනික වශයෙන් ගත්විට ජාතික හෙළ උරුමය වැනි දේශපාලන පක්ෂද, බෞද්ධ බල සේනා, සිංහල රාවය සහ රාවණ බලය වැනි අත්‍යන්ත වර්ගවැදී-ආගම්වැදී කණ්ඩායම්ද නැඟී එන්නේත්, කිසිදු වග විමකින් තොරව ක්‍රියාත්මක වන්නේත් රාජ්‍යයේ අනුග්‍රහය හේතුවෙනි. ඒවා මඟින් ජාතිවාදය හා අනාරක්ෂිත භාවය පිළිබඳ බහුතරයේ හැඟීම් සුජාතකරණය කරන ලදී (*Sri Lanka: Preliminary findings of Country Visit to Sri Lanka by the Special Rapporteur on freedom of religion or belief*, 2019).

ආඩම්බර වියහැකි ආකාරයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවැදී ඉතිහාසයක් සහ ආගමික නිදහස තහවුරු කරන ශක්තිමත් නෛතික රාමුවක් තිබුණද, පශ්චාත්-යුධ ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසය තුළ වර්ගවාදය, වෙනස් අනන්‍යතාවයන් පිළිබඳ ඇති ප්‍රවණ්ඩකාරී හීතිය, වර්ගවැදී අපහාසයන් සහ ද්වේෂ සහගත භාෂණය වැනි බොහෝ හානිකර භාවිතයන් කරලියට පැමිණ ඇත. මේවා විවිධ අවස්ථා වලදී ප්‍රවණ්ඩකාරී ලෙස පුපුරා ගොස් තිබේ. 2015 යහපාලන ආණ්ඩුව විසින් මූලික අයිතිවාසිකම් සහ නීතියේ ආධිපත්‍යය ශක්තිමත් කිරීමට ප්‍රතිඥා දුන්නද, සුළුතර කණ්ඩායම් වලට එරෙහි ප්‍රවණ්ඩත්වය වැළැක්වීමට හෝ ඊට අදාළ වරදකරුවන්ට එරෙහිව නීතිමය පියවර ගැනීමට ඔවුහු අසමත් වූහ. මෙම නිසා මෙකී වරදකාර පාර්ශ්වයන් කිසිදු දඬුවම් ලැබීමකින් තොරව නිදහසේ සිය කටයුතු කරගෙන ගිය අතර, එනිසා බහුතරය සහ සුළුතරය අතර ගැටුම් තවදුරටත් වර්ධනය වූ බව පැවසිය හැකිය (*President pardons Gnanasara Thero*, 2019; Mayberry, 2019).

මුස්ලිම්වරුන්ට එරෙහිව ප්‍රවණ්ඩකාරී ප්‍රතිචාර එල්ල වීමට බලපෑ හේතු අතර රටේ ආර්ථිකය ඔවුන් සියතට ගැනීම, හිතාමතාම සිය ජනගහණය වර්ධනය කිරීම මඟින් රටේ ජන අනුපාතය වෙනස් කිරීමේ සැලසුම් දියත්

කිරීම, සිංහල-බෞද්ධයාගේ ආහාර, ඇඳුම් පැළඳුම් සහ වෙනත් පරිභෝජන භාණ්ඩ වලට විෂ සහගත දෑ එකතු කිරීම මඟින් ජාතිය වද කිරීමට උත්සහ දැරීම මෙන්ම, මුස්ලිම් වෛද්‍යවරුන් සිංහල කාන්තාවන්ට වද සැත්කම් සිදුකිරීම යනාදී බොහෝ වෝදනා සහ ඒවායින් වැඩි කරන ලද සැකය හා සන්ත්‍රාසය විය. 2019 පාස්කු ප්‍රහාරය මෙම තත්වය තවත් තීව්‍ර කළ අතර, එය මුස්ලිම් ප්‍රජාව බහුතරයෙන් පමණක් නොව අනෙකුත් සුළුතර කණ්ඩායම් වලින් (සිංහල කතෝලිකයින් වැනි) හුදෙකලා කිරීමටද හේතු වුණි.

මෙම පසුබිම තුළ ‘සෞභාග්‍යයේ දැක්ම’ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය මත පදනම්ව රාජපක්ෂවරුන්ගේ කණ්ඩායම ජනාධිපති සහ පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණ දෙකම ජයග්‍රහණය කළේ සිංහල-බෞද්ධ ජාතිවාදී දේශපාලනයක නියැලෙමිනි (Srinivasan, 2019; *Sri Lanka election: Rajapaksa brothers win ‘supermajority’*, 2020). මෙම මැතිවරණ ප්‍රතිඵලයෙන් ඉතාම ගැඹුරු ලෙස විභේදනය වූ සමාජයක් පිළිබඳ ඉඟි කළේ බහුතරයේ අති බහුතර කැමැත්තෙන් සහ සුළුතරයෙන් මුළුමනින්ම ප්‍රතික්ෂේප වූ ආණ්ඩුවක පත්වීම තුළිනි (Thiruvarangan, 2020). පාස්කු ප්‍රහාරය භාවිතා කරමින් පොදුජන පෙරමුණ සිදුකළේ ජාතික ආරක්ෂාවට ප්‍රමුඛත්වය දෙමින් එය තහවුරු කළ හැකි ශක්තිමත් නායකයකුගේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ හැඟීමක් සමාජගත කිරීමයි (*Gotabaya named as SLPP’s presidential candidate*, 2019).

වසංගත තත්වය උත්සන්න වූ අවස්ථාවක පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැරීමටද, කිසිදු ආකාර ව්‍යවස්ථාදායක අධීක්ෂණයකට හෝ වගවීමකට යටත් නොකොට සෞඛ්‍ය අර්බුදය කළමණාකරණය කිරීම සඳහා කාර්ය සාධක බලකා සමූහයක් පත් කිරීමටද ජනපතිට පන්නරය ලැබෙන්නේ මෙවැනි පසුබිමකිනි. මෙම කාර්ය සාධක බලකා සමූහයට කොවිඩ් පාලනය කිරීමේ වගකීම, දරිඟතාවය තුරන් කිරීම, ජීවනෝපාය දියුණුවට සහය දැක්වීම, ආර්ථික පුනර්ජනනය සහ පුරාවිද්‍යා උරුමයන් රැකගැනීම වැනි බොහෝ වගකීම් සහ බලයන් පවරා දී ඇත (*Sri Lankan Parliament dissolved; elections set for April, 2020; The appointment of the two presidential task forces*, 2020).

මැතිවරණ ජයග්‍රහණයෙන් පසු සිංහල-බෞද්ධ ආධිපත්‍යය ශක්තිමත් කිරීම ආශ්‍රිත සිය සැලසුම් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමෙහිලා රාජපක්ෂවරු කිසිදු කාලයක් නාස්ති නොකළහ. ජනපති සහ අගමැති දෙදෙනාම දිවුරුම් දෙන ලද්දේ බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන වලය. එමඟින් බෞද්ධ සංස්කෘතික උරුමයට ලැබෙන ප්‍රමුඛස්ථානය පැහැදිලිව සන්නිවේදනය කෙරුණි. එසේම බෞද්ධ භික්ෂූන්ගෙන් සැදුම්ලත් සංඝාභිශාසක මණ්ඩලයක් ජනපතිගේ ඇරයුමෙන් පත් කෙරෙන්නේ, සෑම මසකම තුන්වැනි සිකුරාදා ජනපති හමුවී ආණ්ඩුවේ

ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ උපදෙස් දීමටය (*Buddhist Advisory Council commends President for walking the talk, 2020*). 2020 වසරේ පළමු කාර්තුවේදී කොවිඩ් වසංගතය ලංකාවට එන විට පැවති තත්වය මෙවැන්නකි.

මුස්ලිම් ප්‍රජාව සහ වසංගතය

වසංගතයේ මූල භාගයේ, එනම් වර්ෂ 2020 අප්‍රේල් මස ආණ්ඩුවට පක්ෂපාති මාධ්‍ය නාලිකාවක විකාශනය වූ සම්මුඛ සාකච්ඡාවකදී ආණ්ඩුවේ ඇමතිවරු කිහිප දෙනෙක් සහ සාකච්ඡාව මෙහෙයවන්නා එකතුව සාවද්‍ය දත්ත සහ කතිකාවන් මත පදනම්ව මුස්ලිම් ප්‍රජාව පිළිබඳ අපහාසාත්මක ප්‍රකාශන කිහිපයක් සිදු කරන ලදී. ඒ හරහා ඒ වනවිටත් පැවති මුස්ලිම් විරෝධී ආකල්ප තවත් තීව්‍ර කළා පමණක් නොව, ඔවුන් සමාජයේ පැවැත්මට තර්ජනයක් වන බවට වූ පුහු භීතියට පදනමක්ද එකතු කරන ලදී (*Derana TV Chathura’s double standards exposed: citizens enraged over racist slurs of Derana TV anchor, 2020*). මාධ්‍ය මඟින් වර්ගවැදි හැසිරීමට උඩගෙඩි දෙන අයුරු මෙහිදී කැපී පෙනුණි. මුස්ලිම් ප්‍රජාව කොරෝනා වෛරසයේ සුපිරි වාහකයන් (super spreaders) බවට වන ආබ්‍යාන්තය පළමුවෙන්ම සමාජයේ ස්ථාපනය කරන්නේ වසංගතයේ මුල් අවස්ථාවේ, එනම් වර්ෂ 2020 මාර්තු මාසයේ ලබාදුන් සම්මුඛ සාකච්ඡාවක් මඟින් හමුදාපතිවරයා විසිනි. ඔහු ප්‍රකාශ කර සිටියේ පිටරටින් පැමිණ ආසන්නතම පොලිස් ස්ථානයේ ලියාපදිංචි වීමකින් තොරව රැඳී සිටින්නන්ගෙන් බොහෝ දෙනා පුත්තලම ප්‍රදේශයේ පිරිස් බවයි. මෙහි දී ඔහු විස්තර සිදු කරන ලද්දේ පුත්තලමේ බහුතරය මුස්ලිම් බවට වන පොදු දැනුම අවහාසිත කිරීමකි. ඔහුට අනුව මෙකී පුද්ගලයන්ගේ විනය මඳ භාවය හේතුවෙන් ඔවුන් තැන් තැන්හි සංවරණය කරන අතර, එනිසා වෛරසය ඇති අයගෙන් සමාජයට එය ආසාදනය වෙමින් තිබේ. එබැවින් පුත්තලමට දින නියමයකින් තොර ඇදිරි නීතිය පැනවීමට සිදුව ඇති බවට ඔහු එම අවස්ථාවේදී ප්‍රකාශ කළේය (ඉහත එම). මෙවැනිම ආබ්‍යාන්ත කිහිපයක් මුස්ලිම් බහුතරයක් වෙසෙන මහනුවර අකුරණ සහ කළුතර අටලුගම සම්බන්ධයෙන්ද සමාජගත කරන ලදී (*Sri Lanka extends indefinite curfew to Kandy and Puttlam, Akurana under lockdown, 2020*).

වෛරසයේ බරපතලකම මූලින් අවතක්සේරු කිරීම නිසා පසුව එය කාර්යක්ෂමව කළමනාකරණය කරගැනීමට අසමත් වූ ආණ්ඩුව, මුස්ලිම් ප්‍රජාව භාවිතා කොට සිය අසමර්ථකම වසා ගැනීමට උත්සහ දැරූ බව පැහැදිලිය. දෛනික ආසාදිතයින් සංඛ්‍යාව වාර්තා කිරීමේදී මුස්ලිම් ප්‍රජාව බහුතරයක් වාසය කරන ප්‍රදේශ හා ගම්මාන ඉස්මතු කර දැක්වීමට පියවර ගන්නා ලද අතර, ඔවුන් නිරෝධායන නීති රෙගුලාසි උල්ලංඝනය කරමින්

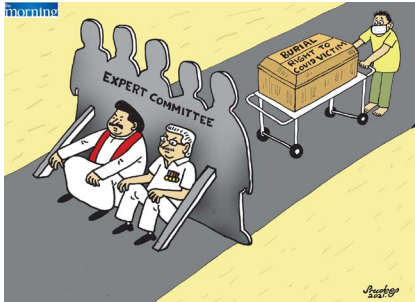
වෛරසය පතුරුවන බව පෙන්වීම සඳහා ඔවුන් පිළිබඳ තොරතුරු ඉතා උනන්දුවෙන් වාර්තා කරන ලදී. වසංගතයේ දෙවන රැල්ලේදී අටලුගම ප්‍රදේශවාසියෙක් මුහුණ දුන් පහත අත්දැකීම ආශ්‍රයෙන් මේ පිළිබඳ වඩා පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබාගත හැකිය:

පෞද්ගලික සායනයක් පවත්වාගෙන යන බණ්ඩාරගම වෛද්‍යවරයකුගේ වාර්තාවකට අනුවයි අපේ ප්‍රදේශය හුදෙකලා කළේ. ඔහු ළඟට බෙහෙත් ගන්න ආ බොහෝ දෙනාට උණ තත්වයක රෝග ලක්ෂණ තිබෙනු දැක ප්‍රදේශයට කොවිඩ් ආසාදනය විය හැකිව ඇති බවට ඔහු තීරණය කරලා. නමුත් මෙහි පැවති අමුතූම කාරණය නම් ප්‍රදේශයට පැමිණි හමුදා පිරිස් සමඟ මාධ්‍ය ආයතනද විශාල ප්‍රමාණයක් පැමිණීමයි. අපි හොඳටම තැති ගැන්මෙන් සිටියේ; සිදුවන දේ පිළිබඳ පැහැදිලි වැටහීමක් අපි කිසිවෙකුටත් තිබුණේ නැහැ. මිනිසුන්ව බලෙන්ම නිවෙස් වලින් ඵලියට ඇදගෙන ගියා; විරෝධය පෑම, ප්‍රශ්න කිරීම හෝ නිවාස ඇතුළට වී අගුලු ලා ගැනීම කළ අයට තර්ජනය කලා උතුරු මස් කවන බව කියමින්. PCR පරීක්ෂණ සඳහා සමහරු ස්වේච්ඡාවෙන් ගියා; තවත් සමහරු බලෙන් ඇදගෙන වාගේ ගියේ. 1080 ක් විතර දෙනා යාපනය, බණ්ඩාරවෙල , මඩකළපුව සහ බේරුවල ප්‍රදේශ වල නිරෝධායන මධ්‍යස්ථාන වලට ගෙන ගියා. අප 40-50 ක පමණ පිරිසක් එක බස් රථයක් තුළට පැටව්වා. ජනෙල් ඇරීමටවත් ඉඩක් දුන්නේ නැහැ. මෙසේ පැය තුනක් පමණ ගතකළ පසුයි නිරෝධායන මධ්‍යස්ථාන වලට ගමන ආරම්භ කළේ. මෙම සියලු දේ මාධ්‍ය ආයතන විසින් ඉතා උනන්දුවෙන් ආවරණය කලා. අපිට කොවිඩ් ආසාදනය වී ඇති බව පවසා මෙසේ ගෙන ගියත් අපි කිසිවෙකුට අපේ පරීක්ෂණ වල ප්‍රතිඵල ලබා දුන්නේ නැහැ. ඒ වගේම පරීක්ෂණ නොකළ සමහරුන්ටත් වෛරසය ආසාදනය වී ඇති බව පවසමින් ගෙන ගියේ. නිරෝධායන දින 14 න් පසුව නැවත නිවසට පැමිණීමට මහත් පරිශ්‍රමයක් දරන්නට සිදුවූයේ ආපසු ඒමට ගමනාගමන පහසුකම් සලසා නොතිබූ නිසයි. අපේ ගමේ බොහෝ දෙනා දෛනික පඩියට වැඩ කරන්නන්. පෞද්ගලික වාහනයක් කුලියට ගැනීම සඳහා කළ මෙම වියදම දරාගැනීම ඔවුන්ට ඉතා අපහසු වුනා. මාස දෙක හමාරක් තනිකරම ගම හුදෙකලා කොටයි තිබුණේ. එය වටේ හමුදාව යොදා තිබුණා. දෙවරක් රුපියල් 5000 අපිට ලැබුණා. නමුත් අපට එවූ අත්‍යාවශ්‍ය භාණ්ඩ මල්ලේ තිබූ බොහෝ දේ කල් ඉකුත් වූ ඒවා.²

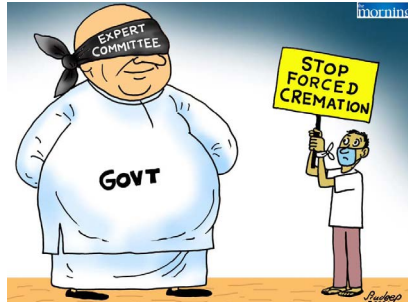
වාර්ගිකතන්ත්‍ර රාජ්‍යයන් වල (ethnocracies) රාජ්‍ය ව්‍යුහය පාලනය කරන්නේ අධිපති වාර්ගික කණ්ඩායම විසිනි. රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිද ක්‍රියාත්මක වන්නේ අධිපති වාර්ගික කණ්ඩායමට වාසි සහගත හා ඇත්තෙන්ම අනෙකුත් වාර්ගික කණ්ඩායම් නොසලකා හැරෙන ආකාරයටය. කොවිඩ්-19 වසංගතය

2 අටලුගම බණ්ඩාරගම කුඩා පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයෙක් සමඟ සිදුකළ සම්මුඛ සාකච්ඡාව (දුරස්ථ මාර්ගගත ක්‍රමය ඔස්සේ) 2021 ජූනි 18.

පාලනය කිරීමේදී බහුතරය පිනවීම සඳහා මුස්ලිම් විරෝධී ප්‍රචාරණ වලට රාජ්‍ය ආයතන විසින් සෘජුව හා වක්‍රව අනුග්‍රහ දැක්වීම තුළ මේ තත්වය පැහැදිලිව දැකගත හැකි විය. සමාජ මාධ්‍ය ජාලා වල සංසරණය වූ පහත දැක්වෙන කාටූන් තුළින් මේ බව මොනවට පැහැදිලි වේ.

මූලාශ්‍රය: කාටූන් ශිල්පී ප්‍රදීප්, 2021

මූලාශ්‍රය: කාටූන් ශිල්පී ප්‍රදීප්, 2020

වර්ෂ 2020 මාර්තු 27 නිකුත් කරන ලද ගැසට් නිවේදනයක් හරහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් නිවේදනය කළ කොවිඩ් ආසාදනය වී මියගිය අයගේ මළ සිරුරු බැහැර කිරීම පිළිබඳ ක්‍රමවේදය ඇත්තෙන්ම ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ ඒ පිළිබඳ උපදෙස් වලට අනුකූල එකකි. ඒ අනුව එමඟින් භූමදානය කිරී වලට අවසර ලබා දී තිබුණත්, මුස්ලිම් ජාතිකයෙක් මියගිය පළමු අවස්ථාවේදීම ඔහුගේ පවුලේ දැඩි විරෝධය නොතකා ආදාහනය කරන ලදී. එදින සවස් වනවිට කොවිඩ් ආසාදනය වී මියයන අයගේ මළ සිරුරු ආදාහනය පමණක් කළ හැකි වන ආකාරයෙන් සෞඛ්‍ය උපදෙස් සංශෝධනය කෙරුණු අතර, අප්‍රේල් 11 වනදා මේ සම්බන්ධයෙන් අනිවාර්ය ආදාහන ප්‍රතිපත්තියක්ද හඳුන්වා දෙන ලදී. කිසිදු විද්‍යාත්මක සාක්ෂියක් නොමැතිව මෙවැනි තීරණයක් ගැනීම අතින් ගත් කළ ලංකාව ලෝකයේ වෙනස්ම රටකි.

ඉස්ලාමීය ඉගැන්වීම් වලට අනුව ආදාහනය, ගෞරවනවිත භූමදානය පිළිබඳ නියමය උල්ලංඝනය කරයි. ඉහත දැක්වූ අනිවාර්ය ආදාහන ප්‍රතිපත්තිය මඟින් මුස්ලිම්වරුන්ට සිය ආගමට ඇති අයිතිය උල්ලංඝනය කළා පමණක් නොව, මුස්ලිම් ආගමික භාවිතයන් නිසා වෛරසය පැතිරීම වැඩිවන බවට මතයක්ද සමාජගත කරන ලදී. මෙම ප්‍රතිපත්තිය වෙනස් කරන ලෙසට ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් වීම සමාජය තුළ මුස්ලිම් විරෝධය තවදුරටත් උග්‍ර කරන්නට සමත් විය. ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ උපදෙස් අනුගමනය කළයුතු බවට හඬනැඟූ විද්‍යාඥයින් සහ සෞඛ්‍ය වෘත්තිකයන් කොන් කිරීමටත්, රජයේ මතය දැරූ මාධ්‍ය වලින් බැහැර කිරීමටත් ලක්විය.

රජයේ ප්‍රධාන වසංගත විශේෂඥ වෛද්‍යවරයා ප්‍රමුඛ දේශපාලනඥයන් කිහිප දෙනෙකුම පැවසුවේ විශේෂඥ කමිටුවක් මගින් නිර්ණය කර ඇති පරිදි කොවිඩ් ආසාදනය වී මියගිය අයගේ මළ සිරුරු භූමදානය කිරීම භූගත ජලයට බලපෑ හැකි බැවින් එතුළ රෝගය පැතිර යාමේ අවදානමක් ඇති බවයි. මෙකී කමිටුවෙහි කවුරුන් සේවය කළේද යන්න හෝ ඔවුන්ගේ සුදුසුකම් මොනවාද යන්න පැහැදිලි නැත. වඩාත් සැක කටයුතු කරුණ නම් මරණයකින් පසු PCR පරීක්ෂණ ප්‍රතිඵල ලද වහාම අවසන් කටයුතු කිරීමට කලබල කිරීමයි. එනිසා පවුල් වල සාමාජිකයන්ට ප්‍රතිඵල තහවුරු කිරීමේ පරීක්ෂණයක් ඉල්ලා සිටීමේ අවස්ථාව නැති විය. මෘත ශරීර ආදාහනයට කැමැත්ත පළ කරමින් ලිපි ලේඛන අත්සන් කිරීමට ඔවුන්ට බල කෙරුණු අතර, දේහය බැලීමට අවස්ථාවක් හෝ ලබා නොදෙන ලදී (*Coronavirus funerals: Sri Lanka's Muslims decry forced cremation*, 2020).

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයට අනුබද්ධිත විශේෂඥ අධිකරණ වෛද්‍ය වන්න පෙරේරා BBC සේවය සමඟ පැවති සම්මුඛ සාකච්ඡාවකදී පහත අදහස් දැක්වීය: “රජයට මුස්ලිම් ජනතාව සමඟ කිසිම ප්‍රශ්නයක් නැහැ. නමුත් කුඩා බියක් තිබෙනවා මේ වෛරසය යම් ආකාර නීති විරෝධී කටයුතු වලට යොදාගැනීමේ ප්‍රවණතාවයක් පිළිබඳව. යම් අයකු මෙවැනි මෘත ශරීරයක් ජීව අවියක් වශයෙන් භාවිතා කළ හැකියි.” (*Small fear whether the dead bodies with the virus can be used as biological weapons*, 2020) රටේ නම් දැරූ සමහර විශ්ව විද්‍යාල ආචාර්යවරු පවා මෙම තීරණය සාධාරණීකරණය කළහ. නිදසුනක් ලෙස ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ මහාචාර්ය මෙන්තිකා විතානගේ දැක්වූයේ භූමදානය කරන සිරුරු වලින් කොවිඩ් වෛරසය භූගත ජලය හා මිශ්‍ර වියහැකි බවයි. මෙම කරුණු දැක්වීම් තුළ බරපතල වැරදි සහ ප්‍රතිවිරුද්ධතා පැවතිය ද, ආණ්ඩුව ගත් තීරණයට විද්‍යාත්මක පදනමක් ඇති බව පෙන්වීම සඳහා ඒවාට ඉහළ ප්‍රචාරයක් ලබාදෙන ලදී (*CCPSL says no solid evidence indicating burial of COVID-19 victims increases spread of virus*, 2021; *Sri Lanka can bury COVID-19 victims: SLMA*, 2021; *Marsoof*, 2020).

ඒ අනුව සිංහල සමාජය තුළ මෙන්ම මුස්ලිම් නොවන අනෙකුත් ජන කණ්ඩායම් අතරද මුස්ලිම් විරෝධය ඔවුදවා ගියේය. Social Indicator සමීක්ෂණය තුළින් අනාවරණය වූයේ සිංහල, දෙමළ සහ උඩරට දෙමළ කණ්ඩායම් ත්‍රිත්වයෙහිම බහුතරයක් මුස්ලිම් ජනයාගේ සංස්කෘතික හා ආගමික භාවිතයන් නිසා කොවිඩ්-19 වසංගතය පැතිරීමේ අවදානම වැඩිවන බව විශ්වාස කරන බවයි. මෙම විශ්වාසය සමඟ එකඟ නොවූ පිරිසෙන් වැඩිම කොටස මුස්ලිම් ප්‍රජාවය. එසේම ‘වසංගත තත්වය තුළ ආණ්ඩුවේ උපදෙස් හා රෙගුලාසි සියළු ජන කණ්ඩායම් වලට එක හා සමානව ක්‍රියාත්මක වූනි’

යන ප්‍රකාශය සමඟ එකඟ නොවූ පිරිසෙන්ද වැඩිම කොටස මුස්ලිම් ප්‍රජාව විම මේ අනුව පුද්ගලයාට කරුණක් නොවේ ('SocioEconomic Index in the face of COVID-19', 2021).

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජා වෛද්‍යවරුන්ගේ විද්‍යාලය (*CCPSL says...*, 2021) සහ ශ්‍රී ලංකා වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගේ සංගමය (*Sri Lanka can bury...*, 2021) ප්‍රකාශ දෙකක් නිකුත් කරමින් දක්වා සිටියේ කොවිඩ් ආසාදනය වී මියගිය අයගේ මළ සිරුරු භූමදානය කිරීමෙන් මහජන සෞඛ්‍යයට තර්ජනයක් නොවන බවයි. ලෝක ප්‍රසිද්ධ වෛරස පිළිබඳ විශේෂඥයකු සහ හොංකොං විශ්ව විද්‍යාලයේ වයිරස අධ්‍යයනාංශයේ සේවය කරන, SARS වෛරසය සොයාගත් කණ්ඩායමේද මූලික විද්‍යාඥයකු වන මහාචාර්ය මලික් පීරිස්ට අනුව “කොවිඩ්-19 යනු ජලයෙන් බෝවන රෝගයක් නොවේ. එසේම එය මෘත දේහ ඔස්සේ බෝවන බවට සාක්ෂියක්ද මට තවම හමුව නැත. වෛරසයකට පැවතිය හැක්කේ ජීවී සෛලයක් තුළ පමණි. මෘත දේහයක් තුළ වෛරසයක රඳා පැවැත්මේ හැකියාව එන්න එන්නටම අඩු වේ. අනෙක් අතට මෘත දේහ ජලයේ භූමදානය කරන්නේ නැත. පොළොවෙන් අඩි හයක් ගැඹුරෙහි හොඳින් ඔතා තබන මෘත දේහයකින් භූගත ජලයට බලපෑමක් වේ යැයි සිතීම අපහසුය.” (*World renowned virologist Prof. Malik Peiris refutes claims that burials transmit COVID-19*, 2020)

මෙම භූමදාන ප්‍රතිපත්තිය වැනි තීරණ වලට එරෙහිව විවිධ ව්‍යාපාර ක්‍රියාත්මක වූ නමුත් වසංගත තත්වය තුළ පැවති සංවරණ සීමා නිසා ඒවා ප්‍රකාශයට පත්කිරීමේ අභියෝග මතු විය. වසංගත තත්වයට මුවා වී ආණ්ඩුව විසින් මුස්ලිම් ප්‍රජාවට එරෙහි වෙනස්කොට සැලකීම් ආයතනගත කරමින් සිටි බව ඉතා පැහැදිලි වුවත්, මේ සම්බන්ධයෙන් හඬක් නැඟු ඉතාම ස්වල්පයක් වූ මුස්ලිම් දේශපාලනඥයින් හට යොමුවූයේ ඉතා අඩු අවධානයකි (*Ranawana, 2020*). කෙසේ වුවත් ජාත්‍යන්තරව මුස්ලිම් රටවල අවධානය මෙම ප්‍රශ්න වලට යොමු වූ බවද පැවසිය යුතුය. විශේෂයෙන්ම මෙම ප්‍රතිපත්ති තීරණ වලට අභියෝග කරමින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත යොමුකරන ලද පෙත්සම් විභාගයට ගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම මුස්ලිම් ප්‍රජාව ජාත්‍යන්තරය වෙත තල්ලු කිරීමේ හැරවුම් ලක්ෂ්‍යය වූ බව කිව හැකිය. වර්ෂ 2020 අප්‍රේල් සහ 2021 ජූනි මාස වලදී ආණ්ඩුවට ලිපි යොමු කරමින් එක්සත් ජාතීන්ගේ විශේෂ වාර්තාකරුවන් කියා සිටියේ භූමදානයට ඉඩදෙන ලෙසත්, මුස්ලිම්වරුන්ගේ හැඟීම් නොසලකා හැරීම තුළින් පසුවට සංකීර්ණතා ඇතිවිය හැකි බවත්ය. 2021 පෙබරවාරි-මාර්තු කාලයේදී පැවැත්වුණු එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් කවුන්සිලයේ 46 වන සැසිවාරයේදීද මැද පෙරදිග රටවල් විසින් මෙම ප්‍රශ්නය මතු කරන ලදී. එහිදී ලංකාව පිළිබඳව ඉදිරිපත් වීමට නියමිතව තිබූ මානව හිමිකම් සම්බන්ධ යෝජනාවක් සඳහා මෙම

රටවල් වල සහ පාකිස්ථානයේ සහාය අවශ්‍යව තිබුණි (*Sri Lanka does away with forced cremations after PM Imran Khan reportedly raises issues*, 2021). අනිවාර්ය ආදාහන ප්‍රතිපත්තිය පසුව වෙනස් කිරීම පිටුපස තිබුණේ මෙම යථාර්ථය බව සිතිය හැකිය (Fonseka and Dissanayake, 2021). එහෙත් භූමදානය පිළිබඳව කලින් දැක්වූ කරුණු පිළිබඳව කිසිවකු ඉන්පසු කරදර නොවුණි. කෙසේ වුවත් අවසානයේ භූමදානයට ඉඩ දුන්නේද දුර බැහැර නැගෙනහිර පළාතේ ඔඩිඩමාවඩෙයි ගම්මානයේ බව සිහිතබා ගත යුතුය.

පෙරද දැක්වූ පරිදි වසංගත තත්වය තුළ මුස්ලිම් ප්‍රජාව මුහුණ දුන් ඉතා විධිමත් ආකාරයේ වෙනස් කොට සැලකීම් පිළිබඳ සිදුවීම් ප්‍රසිද්ධ හා සමාජ මාධ්‍ය වලට සීමා වූවක් නොව, ආයතනික මට්ටමින්ම ප්‍රතිපත්ති හරහාද දිග හැරුණු යථාර්ථයන් වේ. මෙමඟින් ඔවුන්ගේ අයිතීන් උල්ලංඝනය වූවා පමණක් නොව, රටේ වාර්ගික සමඟියටද විශාල හානියක් සිදුවුණි. සාවද්‍ය ප්‍රචාරණයන් නිසා ජන කණ්ඩායම් අතර විශ්වාසය තවදුරටත් පවුදු වීම හරහා සමාජය තුළ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී හර පද්ධතියෙහි විශාල පසුබැසීමක් සිදු වී ඇති අතර, එනිසා හරයාත්මක ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට දරුණු තර්ජනයක් එල්ලව තිබේ.

නිගමනය

ආණ්ඩුවේ යුධ ආබාසනය සහ කොවිඩ්-19 රෙගුලාසි වල එකතුවෙන්, වෛරසයට ගොදුරු වීමේ වැඩි ප්‍රවණතාවයක් ඇත්තවුන් සමාජයට තර්ජනයක් ලෙසත්, වෛරසය ආසාදනය වූවන් අපරාධකරුවන් ලෙසත් හංවඩු ගසා ඇත. කොවිඩ් ප්‍රතිචාරය මෙහෙයවීම හමුදාවට භාර දීමත් සමඟ වින්දිතභාවය පිළිබඳ හැඟීම් වැඩි වර්ධනය වී තිබේ. එසේම එම වින්දිතයින් වාර්ගික-ජාතිකවාදී ව්‍යාපෘතිය තුළ බැහැර කළ හැකි කණ්ඩායමක් වශයෙන් සැලකීමද මෙතුළ සිදුව ඇත. ‘එක් රටක් - එක් නීතියක්’ පිළිබඳ භාෂාවට මුඛා වී බහුතරයේ උචමනාවන් පමණක් නියෝජනය කරන ආකාරයේ ප්‍රතිපත්ති, රෙගුලාසි සහ ක්‍රියාවලීන් ඉදිරිපත් කිරීමට ආණ්ඩුවට හැකියාව ලැබී ඇතිවාක් මෙන්ම, ඒවා පිළිගැනීමට සුළුතර කණ්ඩායම් වලට සිදුව ඇත. මෙවැනි පසුබිමක ලංකාවේ කොවිඩ්-19 ප්‍රතිචාරය තුළ මුස්ලිම් ප්‍රජාව ඉලක්ක වූ අයුරු පිළිබඳව මෙම පරිච්ඡේදයෙන් අධ්‍යයනය කෙරුණි.

සිංහල සහ දෙමළ ප්‍රජාවන් මෙන්ම මුස්ලිම් ප්‍රජාවද වසංගතය සමනය කිරීමට යැයි කියමින් හඳුන්වා දුන් රෙගුලාසි වලින් පීඩාවට පත්විය. එසේ වුවත් වාර්ගිකතන්ත්‍ර රාජ්‍ය ව්‍යුහයක් තුළ එම රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී මුස්ලිම් ප්‍රජාව විශේෂයෙන්ම දරුණු, අසාධාරණ සහ නින්දාසහගත ආකාරයේ සැලකීම් වලට භාජනය වූ බව පැවසිය යුතුය. එම නිසා ලංකාවේ

කොවිඩ්-19 ප්‍රතිචාරය තුළ මුස්ලිම් ප්‍රජාව ද්විත්ව වින්දිතභාවයට ලක්වූ බව පෙනේ. එහිදී වර්ගවැදි ගණනය කිරීම් මත පදනම්ව කොවිඩ් ප්‍රතිචාරය තීරණය කිරීම සිදුකරන ලද්දේ ඡන්ද දිනාගැනීමේ දක්ෂතාවය සහිත දේශපාලනඥයින් විසින් පමණක් නොව, ශාස්ත්‍රඥයින් සහ ඉහළ සිවිල් සේවයේද එකතුවෙනි.

අර්බුද සමයන්හි සමාජය තුළ එකමුතුකම වැඩිවන බවට වන මතයට පටහැනිව මෙම පරිච්ඡේදයෙන් පෙන්වා දී ඇත්තේ කොවිඩ් වසංගතයට ලංකා ආණ්ඩුව දක්වන ලද ප්‍රතිචාරයෙහි ස්වභාවය නිසා ඇත්තෙන්ම අන්තර් වාර්ගික එකමුතුකමට දැවැන්ත හානියක් සිදු වූ බවයි. සමාජය තුළ පැවති මුස්ලිම් විරෝධී වින්දනය වැඩි වර්ධනය කිරීම මඟින් බලයට පැමිණි රාජපක්ෂ ආණ්ඩුව, මුස්ලිම් ප්‍රජාව වෛරසය පැතිරවීම මඟින් සමාජයට තර්ජනයක් වියහැකි කණ්ඩායමක් බවට මතයක් පැතිරූ රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය නොවන ක්‍රියාධරයින්ට සෘජුව හෝ වක්‍රව සහය පල කරන ලදී. පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසු කොහොමටත් පිරිහෙමින් තිබූ අන්තර් වාර්ගික සබඳතා මෙහිනිසා වඩාත් දරුණු අතට හැරුණි.

වඩා පුළුල්ව ගත්කළ මෙම පරිච්ඡේදයෙන් පෙන්වා දීමට උත්සහ කරන්නේ ඉතාම දැඩි ලෙස බහුතරවාදී ස්වභාවයක් දරන රාජ්‍ය පද්ධතියක දිග හැරෙන පසුගාමී ආණ්ඩුක්‍රම මාදිලි තුළ සුළුතර කණ්ඩායම් වලට හිමිවන අසමාන තත්වයයි. අතීතයෙන් පාඩම් ඉගෙන ගෙන බහුතරවේදය සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සමාජයේ ස්ථාපනය කළ යුතු වුවද, අද වනවිට දැකිය හැකි වන්නේ ඊට සම්පූර්ණ ප්‍රතිවිරුද්ධ තත්වයකි. නීතිය මෙසේ අත්තනෝමතික සහ විශේෂීකරණය වන අන්දමින් භාවිතා කිරීම තුළත්, විධායකයේ බලය අත්‍යන්තයෙන් වැඩිවීම තුළත් ඇත්තෙන්ම සන්නිවේදනය වන්නේ සමාජයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පදනම හායනය වීමේ අන්තාවයි.

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ

Balasundaram, N. (2016) ‘Sri Lanka: An Ethnocratic State Preventing Positive Peace’, *Cosmopolitan Civil Societies: An Interdisciplinary Journal*, 8 (3), pp. 38-58.

Buddhist Advisory Council commends President for walking the talk (2020) *Presidential Secretariat*. Available at: <https://www.presidentsoffice.gov.lk/index.php/2020/09/18/buddhistadvisory-council-commends-president-for-walking-the-talk/> (Accessed: 19 June 2021).

Cartoonist Pradeep (2020) Facebook. Available at: [https:// www](https://www).

facebook.com/CartoonistPradeep/ photos/2808197036062999
(Accessed: 25 June 2021).

Cartoonist Pradeep (2021) Facebook. Available at: <https://www.facebook.com/CartoonistPradeep/photos/2839047026311333>
(Accessed: 25 June 2021).

CCPSL says no solid evidence indicating burial of COVID-19 victims increased spread of virus (2021) *Daily FT*. Available at: <https://www.ft.lk/news/CCPSL-says-no-solid-evidence-indicating-burial-of-COVID-19-victims-increases-spread-ofvirus/56-710986>
(Accessed: 21 June 2021).

Coronavirus funerals: Sri Lanka's Muslims decry forced cremation. (2020) *BBC*. Available at: <https://www.bbc.com/news/world-asia-53295551>
(Accessed: 05 June 2021).

Derana TV Chathura's double standards exposed: citizens enraged over racist slurs of Derana TV anchor (2020) *Colombo Telegraph*. Available at: <https://www.colombotelegraph.com/index.php/derana-tv-chathuras-double-standards-exposed-citizensenraged-over-racist-slurs-of-derana-tv-anchor> (Accessed: 20 June 2021).

Fonseka, B. and Dissanayake, U. (2021) 'Sri Lanka's Vistas of Prosperity and Splendour: A Critique of Promises Made and Present Trends', *Centre for Policy Alternatives*. Available at: <https://www.cpalanka.org/wp-content/uploads/2021/07/Sri-Lankas-Vistas-of-Prosperity-and-Splendour-A-Critiqueof-Promises-Made-and-Present-Trends.pdf> (Accessed: 22 July 2021).

Full-Video of Army Commander speaks to Indeenvari Amunwatte on battle against COVID-19 @HydePark (2020) *Ada Derana*. Available at: <https://www.youtube.com/watch?v=cJbQNnzoEx0> (Accessed: 20 June 2021).

Gotabaya named as SLPP's presidential candidate (2019) *Daily Mirror*. Available at: https://www.dailymirror.lk/top_story/Gotabaya-named-as-SLPP%E2%80%99s-PresidentialCandidate/155-172682
(Accessed: 18 June 2021).

Kadrigamar, A. (2013) 'The Political Economy of Anti-Muslim Attacks', *Colombo Telegraph*, 03 March. Available at: <https://www>

colombotelegraph.com/index.php/the-politiceconomy-of-anti-muslim-attacks/ (Accessed: 10 June 2021).

Kumarasinghe, U. (2016) 'The Genesis of Sinhalese', *Sunday Observer*, 31 January. Available at: <http://archives.sundayobserver.lk/2016/01/31/fea14.asp> (Accessed: 10 June 2021).

Marsoof, A. (2020) 'Debunking The Claim Against Burial Of Covid-19 Victims: A Response To Professor Vithanage', *Colombo Telegraph*, 12. Available at: <https://www.colombotelegraph.com/index.php/debunking-the-claimagainst-burial-of-covid-19-victims-a-response-to-professorvithanage/> (Accessed: 21 June 2021).

Mayberry. (2019) 'Suspicion stalks Sri Lanka's Muslim community after bombings', *Aljazeera*, 26 April. Available at: <https://www.aljazeera.com/news/2019/4/26/suspicion-stalks-srilankas-muslim-community-after-bombings> (Accessed: 15 June 2021).

New party aims to safeguard Sinhala identity (2016) *Daily Mirror*. Available at: <https://www.dailymirror.lk/102081/newparty-aims-to-secure-sinhala-identity> (Accessed: 10 June 2021).

President pardons Gnanasara Thero (2019) *Daily FT*. Available at: <https://www.ft.lk/front-page/President-pardonsGnanasara-Thero/44-678714> (Accessed: 15 June 2021).

Ranawana, A. (2020) 'Showing no compassion towards Muslim sentiments is shameful and dangerous', *Economynext*, 18 December. Available at: <https://economynext.com/showing-no-compassion-towards-muslim-sentiments-is-shameful-and-dangerous-77047/> (Accessed: 18 July 2021).

Reicher, S. and Stott, C. (2020) 'On order and disorder during the COVID-19 pandemic', *British Journal of Social Psychology*, 59, pp. 694–702.

Small fear whether the dead bodies with the virus can be used as biological weapons – Dr. Channa Perera tells BBC (2020) *BBC*. Available at: Small fear whether the dead bodies with the virus can be used as biological weapons - Dr. Channa Perera tells BBC <https://english.theleader.lk/news/690-small-fear-whether-the-dead-bodies-with-the-virus-can-be-used-as-biological-weapons-dr-channa-perera-tells-bbc>

(Accessed: 05 June 2021).

‘Socio-Economic Index in the face of COVID-19’ (2021) *Centre for Policy Alternatives*, 30 June. Available at: <https://www.cpalanka.org/socio-economic-index-in-the-face-of-covid-19/> (Accessed: 30 June 2021).

Sri Lanka can bury COVID-19 victims: SLMA (2021) *Newsfirst*. Available at: <https://www.newsfirst.lk/2021/01/03/srilanka-can-bury-covid-19-victims-slma/> (Accessed: 21 June 2021).

Sri Lanka does away with forced cremations after PM Imran Khan reportedly raises issues (2021) *The International News*. Available at: <https://www.thenews.com.pk/latest/796072-sri-lankadoes-away-with-forced-cremations-after-pm-imran-speaksabout-minority-muslims> (Accessed: 14 July 2021).

Sri Lanka election: Rajapaksa brothers win ‘super-majority’ (2020) *BBC*. Available at: <https://www.bbc.com/news/worldasia-53688584> (Accessed: 18 June 2021).

Sri Lanka extends indefinite curfew to Kandy and Puttlam, Akurana under lockdown (2020) *Economynext*. Available at: <https://economynext.com/sri-lanka-extends-indefinite-curfewto-kandy-and-puttalam-akurana-under-lockdown-62832/> (Accessed: 20 June 2021).

Sri Lanka investigates troops over ‘humiliation’ of Muslims (2021) *Aljazeera*. Available at: <https://www.aljazeera.com/news/2021/6/21/sri-lanka-investigates-troops-overhumiliation-of-muslims> (Accessed: 21 July 2021).

Sri Lanka: Preliminary findings of Country Visit to Sri Lanka by the Special Rapporteur on freedom of religion or belief (2019) *United Nations Office of the High Commissioner*. Available at: <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=24918> (Accessed: 15 June 2021).

Sri Lankan Parliament dissolved; elections set for April (2020) *Al Jazeera*. Available at: <https://www.aljazeera.com/news/2020/3/2/sri-lankan-parliament-dissolved-electionsset-for-april> (Accessed: 20 June 2021).

Srinivasan, M. (2019) ‘Gotabaya wins in presidential poll’, *The Hindu*, 17

- November. Available at: <https://www.thehindu.com/news/international/gotabaya-rajabaksa-wins-srilankan-presidential-election-official-results/article29998767.ec> (Accessed: 17 June 2021).
- Strong, P. (1990) 'Epidemic psychology: a model', *Sociology of Health*, 12(3). pp. 249-259.
- The appointment of the two presidential task forces* (2020) *Centre for Policy Alternatives*. Available at: https://www.cpalanka.org/the-appointment-of-the-two-presidential-task-forces/#_ftn1 (Accessed: 20 June 2021).
- Thiruvarangan, M. (2020) 'Sri Lanka Elections: The SLPP's formidable majority doesn't bode well for pluralism', *The Wire*, 10 August. Available at: <https://thewire.in/south-asia/sri-lanka-podujana-peramuna-elections-rajabaksa-sinhalastamils> (Accessed: 18 June 2021).
- World renowned virologist Prof.Malik Peiris refutes claims that burials transmit COVID-19 – Island* (2020) *NewsWire*. Available at: <https://www.newswire.lk/2020/12/15/world-renownedvirologist-prof-malik-peiris-refutes-claims-that-burialstransmit-covid-19-islan/> (Accessed: 21 June 2021).
- Zuhair, A. (2016) 'Dynamics of Sinhala Buddhist Ethno nationalism in Post-War Sri Lanka', *Centre for Policy Alternatives*. Available at: <https://www.cpalanka.org/wp-content/uploads/2016/04/Dynamics-of-Sinhala-Buddhist-EthnoNationalism-in-Post-War-Sri-Lanka.pdf> (Accessed: 10 June 2021).